

Uchwała Nr XLIII/312/2022
Rady Miejskiej w Mordach
z dnia 30 sierpnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

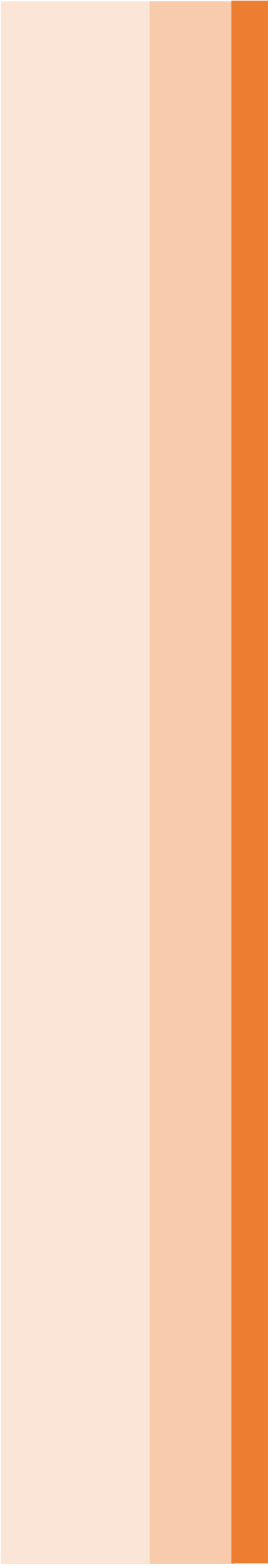
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Mordy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

/-/ Katarzyna Kotowska

**Załącznik do uchwały Nr XLIII/312/2022
Rady Miejskiej w Mordach
z dnia 30 sierpnia 2022 r.**

**Miejsko - Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie
na terenie Miasta i Gminy
Mordy na lata 2022 – 2026**

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp.....	3
Rozdział I Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
1.1 Przemoc w rodzinie – definicja, formy, fazy.....	4
1.2 Podstawy prawne.....	4
Rozdział II Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy.....	7
2.1 Diagnoza zjawiska przemocy.....	7
2.2 Przemoc w opinii społeczności lokalnej	11
2.3 Analiza SWOT.....	20
Rozdział III Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026.....	22
3.1 Adresaci Programu.....	22
3.2 Realizatorzy Programu.....	22
3.3 Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	23
3.4 Efekty, finansowanie, monitoring i ewaluacja Programu.....	26
3.4.1 Przewidywane efekty	26
3.4.2 Źródła finansowania	27
3.4.3 Monitoring i ewaluacja.....	27

Wstęp

Przemoc jest jedną z form dysfunkcji występujących w wielu współczesnych rodzinach. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc w rodzinie (inaczej przemoc domowa) określa się, jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”¹.

Analizując statystyki dotyczące przemocy w rodzinie zaobserwować można, iż problem ten dotyczy najczęściej kobiet i dzieci. Z uwagi na swoją złożoność zjawisko to wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Równie ważna jest ochrona i pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w rodzinie, a zatem w środowisku, które powinno kojarzyć się z bezpieczeństwem oraz godnymi warunkami bytowymi, niesie za sobą szczególnie dolegliwe konsekwencje.

Jednym z działań podejmowanych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom tejże przemocy jest opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy został opracowany na lata 2022-2026. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program został sporządzony po uprzednim dokonaniu diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych („*Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Miasta i Gminy Mordy*”). Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych rozwiązań problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów, określania właściwych celów i zadań w realizowanych programach.

¹ Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, Istanbul 2011.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

1.1. Przemoc w rodzinie – definicja, formy, fazy

W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka. Przemocą jest „intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”².

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać czy spełnia następujące 4 warunki:

1. Jest intencjonalne.
2. Jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą.
3. Doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby.
4. Osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne³.

Jedna z licznych definicji przemocy domowej została przywołana już we wstępie Programu. Jednakże, w owym dokumencie należy określić, czym jest przemoc domowa w myśl polskiego ustawodawstwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) przemoc w rodzinie to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”.

Należy wyróżnić przede wszystkim następujące formy przemocy: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną i zaniedbanie. Formy te często występują łącznie. Przemoc fizyczna to zachowanie, którego skutkiem może być uszkodzenie ciała. Nieważne jest jednak, czy do takiego uszkodzenia dojdzie. Będzie to np. popychanie, szarpanie, kopanie, bicie pięścią, przypalanie papierosem. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, jest najczęstszą z form przemocy, trudną do udowodnienia. Przejawem takiej

² <http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie> (dostęp: 25.02.2022).

³ Tamże.

przemocy może być np. krytykowanie, szantażowanie, krzyczenie, obrażanie, lekceważenie. Z kolei przemoc seksualna, to podjęcie czynności seksualnej bez zgody drugiej osoby lub wykorzystanie stanu jej nieświadomości. Przykładem będzie tutaj np. zgwałcenie czy nagrywanie stosunku seksualnego. Natomiast przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Będzie to m.in.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy. Ostatnią z wymienionych form przemocy- zaniebdanie, można określić też, jako formę przemocy ekonomicznej. Oznacza ona np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie⁴.

Przemoc w rodzinie zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie, ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią trzy następujące po sobie fazy:

- 1. Faza narastającego napięcia** - jedno z parterów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u ofiary przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.
- 2. Faza gwałtownej przemocy** - osoba stosująca przemoc wpada w szał i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji sprawcy i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Ofiara znajduje się w stanie szoku, uspakaja sprawcę, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne, np. obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji sprawcy.
- 3. Faza miodowego miesiąca** - jest to trzecia faza, kiedy sprawca przemocy wyładował już swoją złość, wie, że posunął się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobił, okazuje ciepło i miłość. Ofiara zaczyna wierzyć

⁴ <http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> (dostęp: 25.02.2022).

w zmianę sprawcy, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia⁵.

1.2. Podstawy prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249).
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 2268 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2022 poz. 447).
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020 poz. 1057 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2021 r. poz. 1882 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359).
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138).
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 534 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.).

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026 wpisuje się w cele i kierunki

⁵ J. Maciaszek, *Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty*, KUL, Stalowa Wola 2010, s. 39-41.

działań innych dokumentów strategicznych, w szczególności „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Mordy na lata 2019 – 2026.

Rozdział II

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Miasta i Gminy Mordy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Jednak ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

2.1. Diagnoza zjawiska przemocy

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	17	17	16
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	3	1	0
Zakłócanie porządku publicznego	4	4	13
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	1	0	1
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	10	5	5
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	0	1	0

Dane: Komisariat Policji w Mordach

Powyższa tabela przedstawia dane dotyczące przestępstw/wykroczeń związanych z nadużywaniem alkoholu. Dominującymi przestępstwami/wykroczeniami było prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości oraz zakłócanie porządku publicznego.

Przestępstwa na terenie Miasta i Gminy Mordy			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Kradzież z włamaniem	6	7	5
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	4	7	6
Pobicie	1	1	0
Uszkodzenie mienia	2	7	2
Kradzież	8	6	4

Dane: Komisariat Policji w Mordach

Z powyższej tabeli wynika, że w 2019 r. najczęściej występującym przestępstwem była kradzież, a w 2020 r. i 2021 r. fizyczna i psychiczne znęcanie się nad rodziną.

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba interwencji	537	787	514
Dotyczące przemocy w rodzinie	124	118	106

Dane: Komisariat Policji w Mordach

Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej w badanych latach maleje. Natomiast ogólna liczba interwencji była najwyższa w 2020 r. Z danych wynika, iż interwencje dotyczące przemocy stanowią od 15% do 23% wszystkich interwencji rocznie.

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / akt oskarżenia / zakończonych			
2019 r.			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	4	0	4
Groźby karalne	0	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	1	8	3
Inne	62	35	27
2020 r.			

	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	7	1	6
Groźby karalne	3	1	2
Rozpijanie małoletniego	6	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	8	5	3
Inne	52	15	37
2021 r.			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	6	3	3
Groźby karalne	3	0	3
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	17	15	2
Inne	56	28	28

Dane: Komisariat Policji w Mordach

Powyższa tabela przedstawia dane związane z prowadzonymi sprawami w badanych latach. Wskaźniki: znęcanie się nad rodziną i uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego były dominującymi w badanych latach.

Działania Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mordach			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogólne posiedzenia Komisji	7	4	8
Przeprowadzone rozmowy	5	7	4
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	3	1	2
Do MGKRPA wpłynęło			
Wniosków o leczenie odwykowe	1	6	3
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	0	2	0

Dane: MGKRPA w Mordach

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych dla poszczególnych ich rodzajów.	
do spożycia poza miejscem sprzedaży – (wg zawartości alkoholu)	
do 4,5%	14
od 4,5% do 18%	11
powyżej 18%	11

Dane: MGKRPA w Mordach

Powyższe tabele przedstawiają dane dotyczące działalności Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mordach związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz punktami sprzedaży napojów alkoholowych.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Mordach			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogólne posiedzenia Zespołu	4	4	4
Liczba spotkań grup roboczych	67	96	82
Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	23	25	24
Liczba wszczętych działań w ramach procedury Niebieska Karta			
Policja	12	18	13
OPS	1	1	3
Oświata	0	0	1
Ośrodek Zdrowia	0	1	1
Liczba osób do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, wobec których wszczęto procedurę NK			
kobiety pow. 18 r. ż.	10	19	13
mężczyźni pow. 18 r. ż.	1	1	3
dzieci	2	0	2
Liczba osób do których istnieje podejrzenie, że stosują przemocą, wobec których wszczęto procedurę NK			
kobiety pow. 18 r. ż.	0	2	3
mężczyźni pow. 18 r. ż.	13	18	15
dzieci	0	0	0

Dane: MGOPS w Mordach

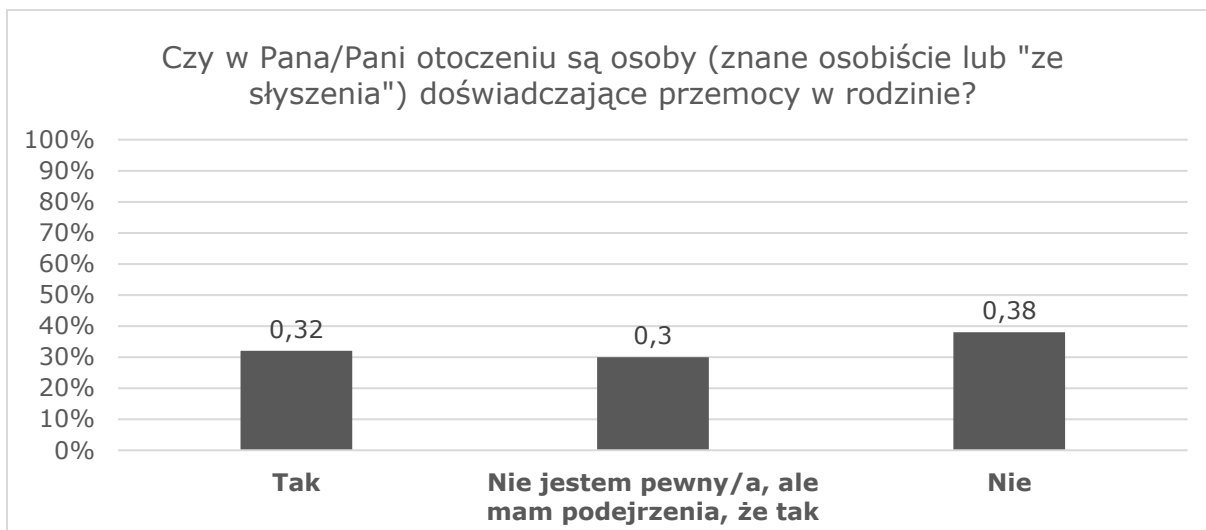
Z powyższych danych wynika, że najczęściej Niebieskich Kart jako procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy, w badanych latach wszczyniała Policja, rzadziej pomoc społeczna, sporadycznie oświata. Dane dotyczące skali zjawiska przemocy na terenie Miasta i Gminy Mordy wskazują również, że znaczącą częścią osób doznających przemocy są kobiety, natomiast w większości przypadków podjęcia działań w ramach procedury Niebieskiej Karty, osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są mężczyźni.

W związku z pracą Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Mordy, w przypadku wdrożenia w rodzinie procedury Niebieskiej Karty każdorazowo podejmowany jest szereg działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy oraz pomocy celem wyjścia z trudnej sytuacji. W tym celu w 2019 r. zorganizowano 67 spotkań grup roboczych, w 2020 r. – 96 spotkań a w 2021 r. 82 spotkania tych grup.

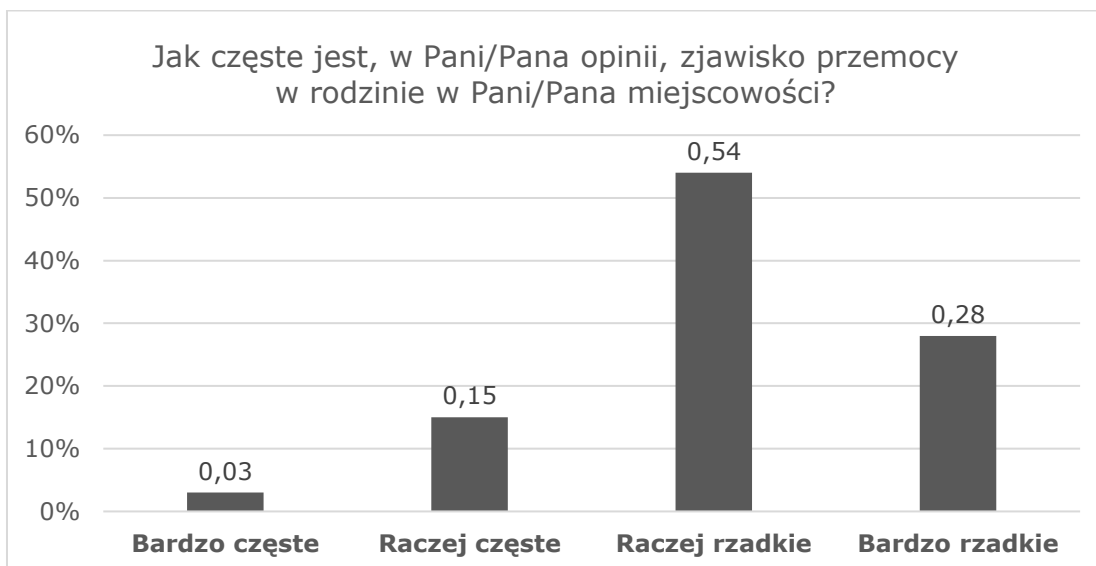
2.2 Przemoc w opinii społeczności lokalnej

Poniższe dane pochodzą z badania ankietowego, które zostało przeprowadzone w pierwszym kwartale 2022 roku.

Badania obejmowały mieszkańców Miasta i Gminy Mordy, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział 92 osoby, w tym 75 kobiet oraz 17 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 40 lat.

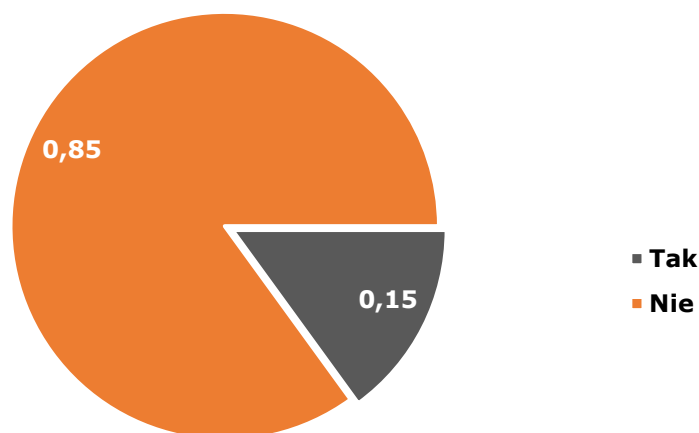

Według dorosłych ankietowanych mieszkańców zjawisko przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Mordy jest zauważalne. 32% mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 30% nie jest tego pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Natomiast, 38% respondentów definitywnie odpowiedziało, że nie zna ofiar przemocy rodzinnej.

Zjawisko przemocy w rodzinie, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 82%. 18% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej oraz bardzo częstym zjawiskiem.

Czy padł/a Pan/i ofiarą przemocy?

Diagnoza problemu koncentruje się na potrzebach i problemach mieszkańców. Wobec czego, w kwestionariuszu badani mieli możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat doświadczanej przemocy. Wśród badanej grupy osób 15% doświadczyło przemocy.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 94% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Jednak mieszkańcy gminy raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie i łącznie 82%⁶ uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 96% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

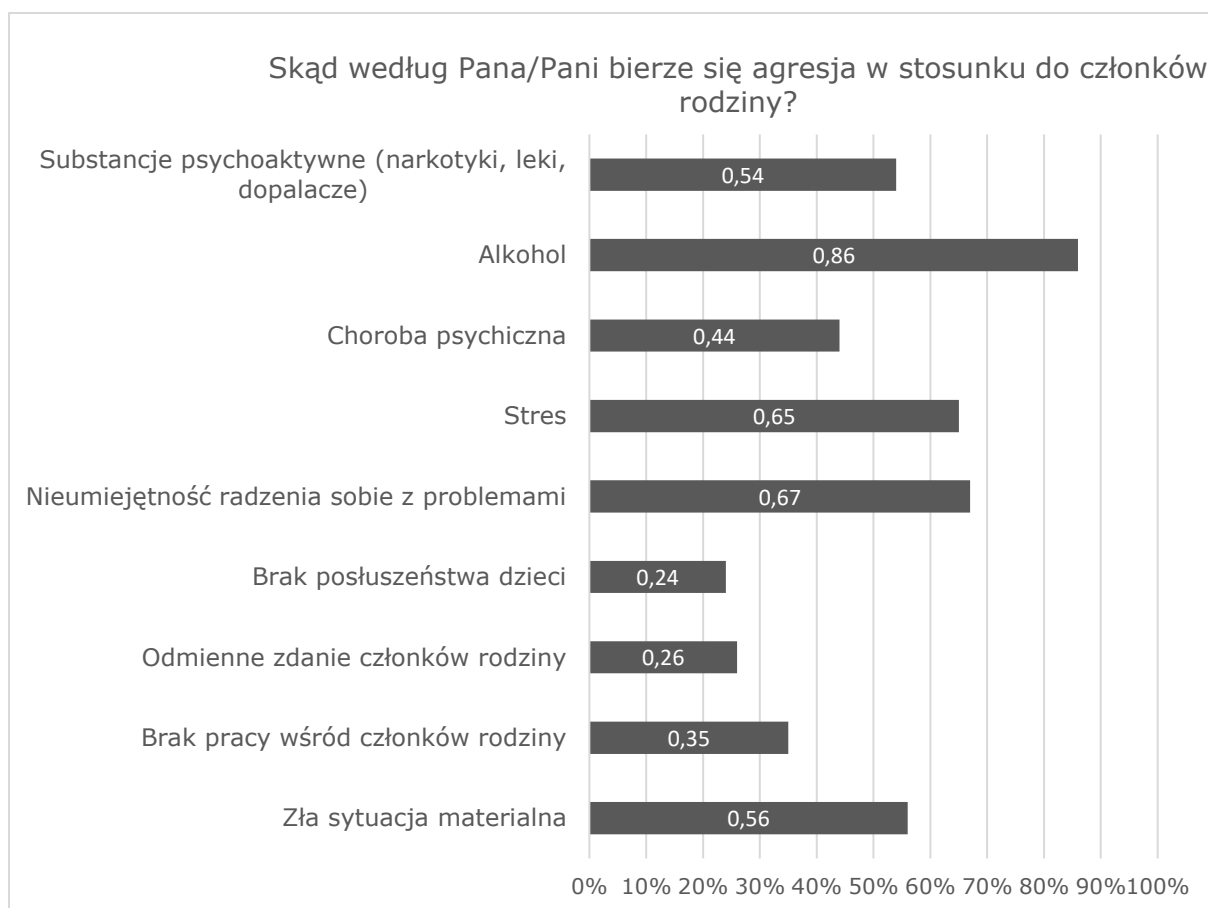
Twierdzenie	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	62%	32%	5%	1%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	7%	11%	32%	50%

⁶ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	72%	24%	2%	2%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	2%	25%	72%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	6%	4%	12%	78%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	6%	6%	26%	62%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	5%	6%	14%	75%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4%	2%	12%	82%

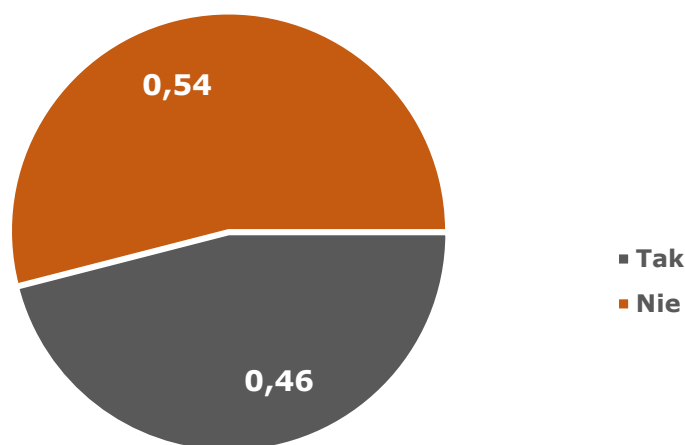
Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:

- ❖ „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (97%),
- ❖ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” (90%),
- ❖ „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” (88%),
- ❖ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (94%),
- ❖ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (89%).

Zdaniem mieszkańców Miasta i Gminy Mordy przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: alkoholu (86%), nieumiejętności radzenia sobie z problemami (67%), stresie (65%), złej sytuacji materialnej (56%); chorobie psychicznej (44%).

Czy wie Pan/Pani gdzie może uzyskać pomoc ofiara przemocy w rejonie zamieszkania?

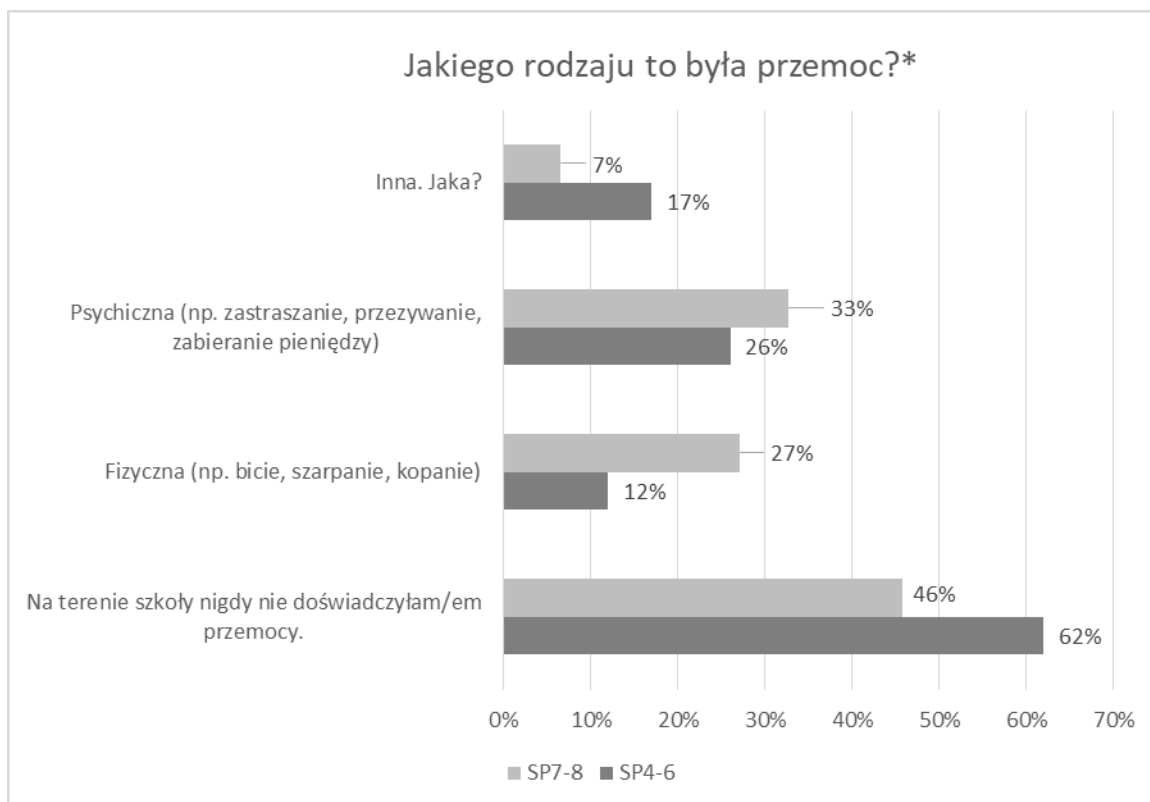
Ważne było również zbadanie czy mieszkańcy Miasta i Gminy Mordy posiadają wiedzę, gdzie w rejonie zamieszkania osoba doświadczająca przemocy może uzyskać pomoc. Wiedzę taką deklaruje 46% mieszkańców wskazując na: ośrodek pomocy społecznej, policję czy też lekarza.

Dzieci i młodzież:

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

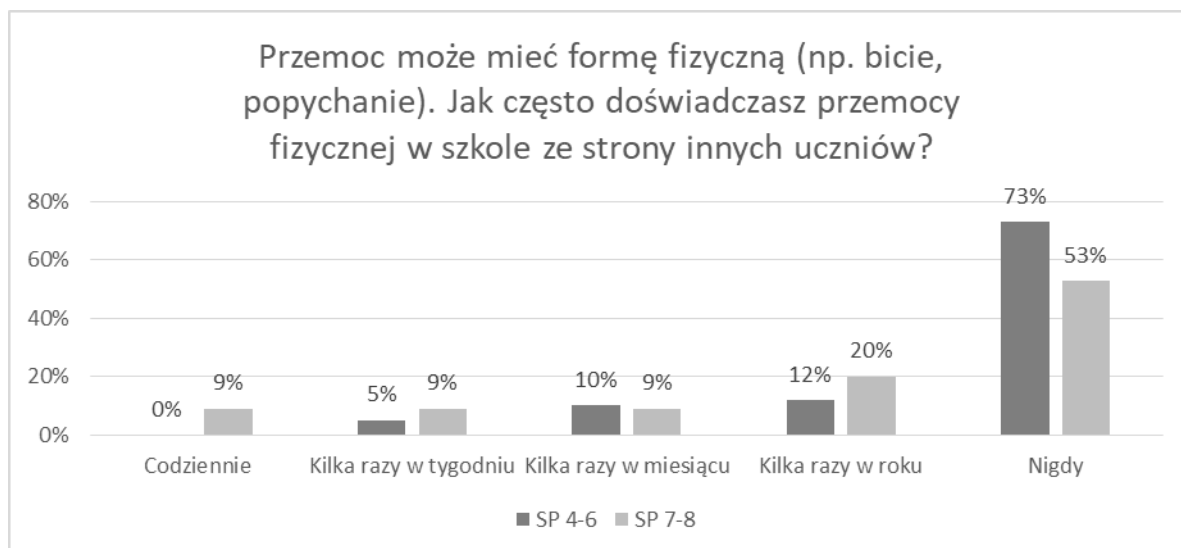
W badaniu wzięli udział uczniowie klas Szkół Podstawowych Miasta i Gminy Mordy w przedziale wiekowym: klas 4–6 oraz 7–8.

Liczebność grup badanych	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP4-6)	42
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8(SP 7-8)	107
ŁĄCZNIE	149

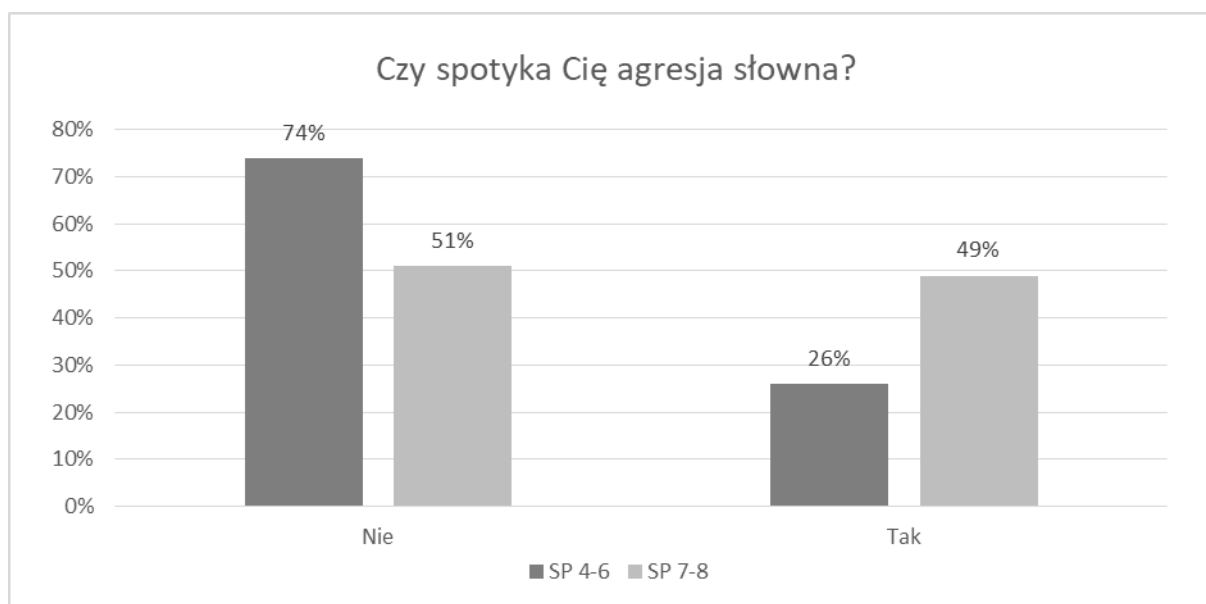

*pytanie wielokrotnego wyboru

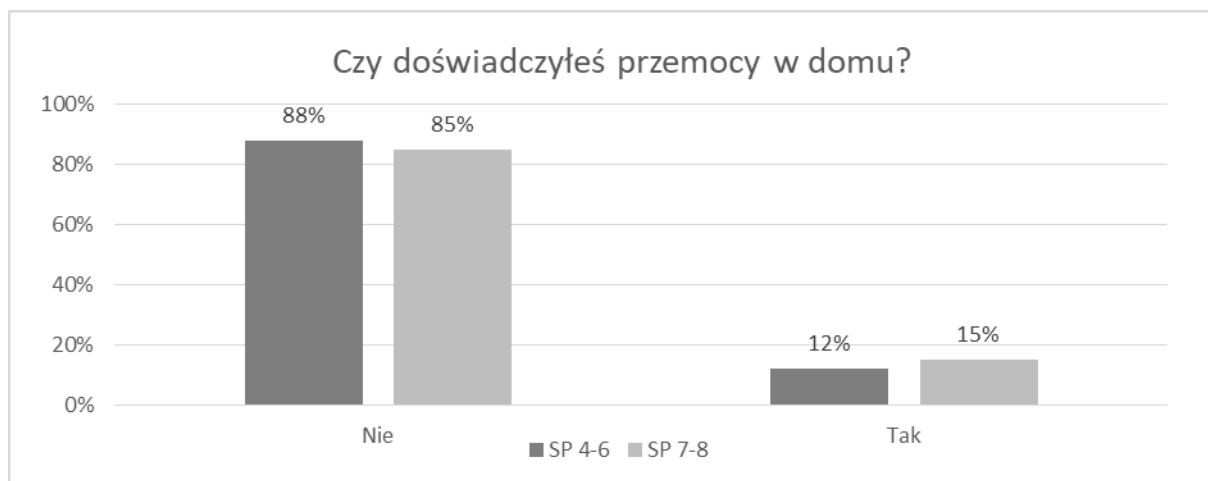
W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy. Uczniowie częściej doświadczają przemocy psychicznej niż fizycznej. 62% uczniów młodszych i 46% uczniów starszych deklaruje, iż nie doświadczają przemocy na terenie szkoły.

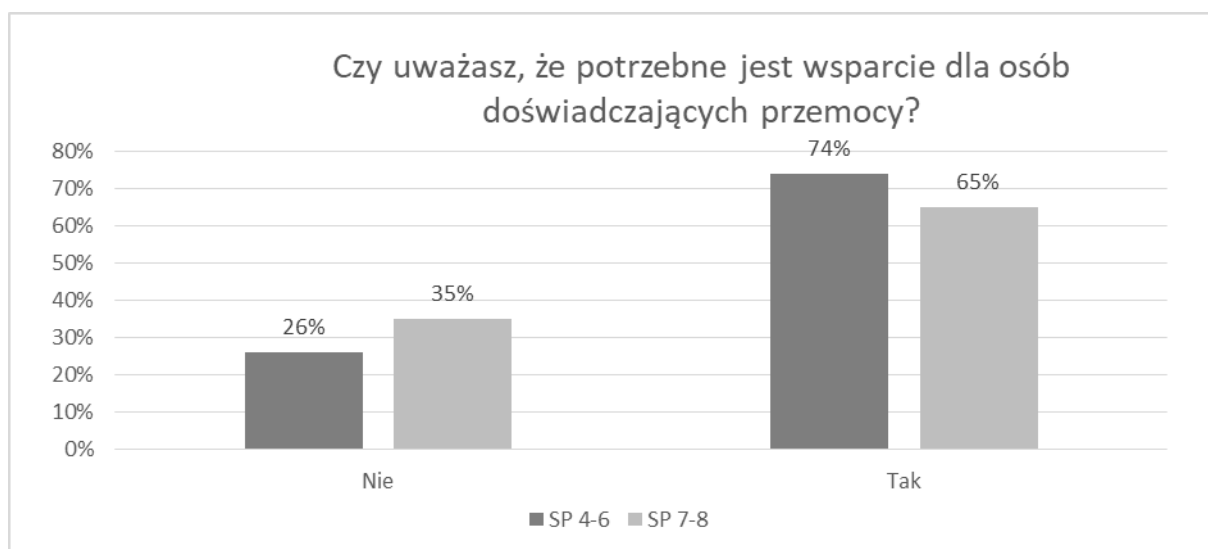
Uczniowie odpowiedzieli, że są ofiarami przemocy fizycznej ze strony innych uczniów kilka razy w roku (SP 4-6 – 12%; SP 7-8 – 20%) oraz codziennie (SP 7-8 – 9%). Warto zauważyć jest, że część uczniów nigdy nie doświadczyła tej formy przemocy (SP 4-6 – 73%; SP 7-8 – 53%).

Jak wynika z przeprowadzonych badań – uczniowie Szkół Miasta i Gminy Mordy wskazują, iż w ich środowisku dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 26%; SP 7-8: 49%).

Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym obydwie te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego człowieka. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Miasta i Gminy Mordy (SP 4-6: 12%; SP 7-8: 15%).

Bardzo istotną kwestią jest świadomość osoby doświadczającej przemocy, że z tym problemem nie pozostanie sama i może zgłosić się do osób oraz instytucji, które udzielą niezbędnej pomocy. Poprosiliśmy uczniów o wyrażenie zdania, czy w ich opinii potrzebne jest wsparcie dla osób doświadczających przemocy. 74% uczniów młodszych oraz 65% starszych deklaruje, że dostrzega potrzebę takiego wsparcia i wskazuje na następujące formy: opiekę psychologiczną, interwencje policji, założenie niebieskiej karty.

2.3 Analiza SWOT

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Działanie Ośrodka Pomocy Społecznej. ❖ Regularna organizacja wydarzeń o zakresie profilaktycznym dla dzieci, rodziców i nauczycieli. ❖ Badana młodzież potrafi zauważyć występującą przemoc w szkole. ❖ Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. ❖ Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. ❖ Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. ❖ Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. ❖ Współpraca różnych instytucji, organizacji przy przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy w rodzinie. ❖ Występowanie tzw. przemocy ukrytej. ❖ Obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększając prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego. ❖ Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście i w Gminie Mordy jest zauważalne (32% mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 30% nie jest tego pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi), ❖ Występowanie zjawiska przemocy szkolnej w Mieście i w Gminie Mordy. (Uczniowie częściej doświadczają przemocy psychicznej niż fizycznej. 62% uczniów młodszych i 46% uczniów starszych deklaruje, iż nie doświadczają przemocy na terenie szkoły. Uczniowie odpowiadali, że są ofiarami przemocy fizycznej ze strony innych uczniów kilka razy w roku (SP 4-6 – 12%; SP 7-8 – 20%) oraz codziennie (SP 7-8 – 9%). ❖ Występowanie w środowisku uczniowskim agresji słownej (SP 4-6: 26%; SP 7-8: 49%).

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nieumiejętność radzenia sobie ze stresem oraz innymi emocjami wśród uczniów, a w tym niekontrolowane sięganie po jedzenie ❖ Przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Miasta i Gminy Mordy (SP 4-6: 12%; SP 7-8: 15%).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów związanych z przemocą. ❖ Możliwość wsparcia przez organizacje pozarządowe sektora pomocy społecznej. ❖ Możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych. ❖ Wspieranie oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców. ❖ Pomaganie w rozwoju pasji dzieci i młodzieży. ❖ Zwiększenie wiedzy mieszkańców Miasta i Gminy Mordy na temat rodzajów przemocy, związanych też z nimi skutków i konsekwencji występowania. ❖ Zwiększenie wiedzy mieszkańców Miasta i Gminy Mordy na temat instytucji, miejsc, do których mogą zgłosić się po pomoc w sytuacji bycia ofiarą czy świadkiem przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zagrożenia wynikające z nieumiejętności radzenia sobie z przykrymi emocjami. ❖ Niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia), które „płyną” z nowoczesnych mediów. ❖ Powielanie przez osoby badane zachowań osób, które stosują przemoc psychiczną, a także i fizyczną. ❖ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. ❖ Niereagowanie, nie zgłaszanie pomocy mieszkańców na przemoc widoczną u sąsiadów, rodziny. Społeczne „przyzwolenie” na zjawisko przemocy.

Rozdział III

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar

Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026

3.1 Adresaci Programu

Działania wyznaczone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mordy na lata 2022-2026 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- ❖ mieszkańców gminy, w tym dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ❖ sprawców przemocy w rodzinie,
- ❖ ofiar przemocy w rodzinie,
- ❖ świadków przemocy w rodzinie,
- ❖ osób/ instytucji/organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

3.2 Realizatorzy Programu

Podmioty realizujące i współrealizujące Program:

- ❖ Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mordach,
- ❖ Urząd Miasta i Gminy w Mordach,
- ❖ Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieście i Gminie Mordy,
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny w Mieście i Gminie Mordy,
- ❖ Placówki Oświatowe,
- ❖ Policja,
- ❖ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stoku Lackim,
- ❖ Kuratorzy Sądowymi,
- ❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach,
- ❖ Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- ❖ Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Mordach.

Realizatorem głównym Programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mordach. MGOPS zapewnia obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego przy Mieście i Gminie Mordy, do czego jest zobowiązany na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między ww. podmiotami. Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w której dochodzi do przemocy.

3.3 Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny: Rozwój skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie profesjonalnej pomocy i ochrony jej ofiarom oraz intensyfikacja oddziaływań na jej sprawców.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

1. Profesjonalna pomoc oraz ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- ❖ Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia ofiarom przemocy w rodzinie.
- ❖ Wdrożenie i realizacja procedury Niebieskiej Karty.
- ❖ Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy oraz udzielającymi im wsparcia.
- ❖ Zapewnienie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla ofiar przemocy w rodzinie.
- ❖ Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.
- ❖ Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
- ❖ Podnoszenie świadomości ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.

REALIZATORZY I WSPÓLPRACUJĄCY: MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, MGKRPA, Policja, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Placówki oświatowe, Kuratorzy Sądowi.

TERMIN REALIZACJI: Działania ciągłe 2022-2026.

WSKAŹNIKI:

- ❖ liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy w rodzinie,
- ❖ liczba wszczętych i kontynuowanych procedur Niebieskiej Karty,
- ❖ liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w których występuje przemoc,
- ❖ liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczbą udzielonych porad i konsultacji,
- ❖ liczba przeprowadzonych interwencji,
- ❖ liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną i prawną,
- ❖ liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- ❖ liczba instytucji/organizacji, z którymi podjęto współpracę.

2. Skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- ❖ Monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa.
- ❖ Informowanie osób stosujących przemoc o programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz motywowanie do udziału w nich.
- ❖ Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy, mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- ❖ Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.
- ❖ Monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie, że występuje przemoc rodzinna.

REALIZATORZY I WSPÓLPRACUJĄCY: MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, MGKRPA, Policja, Placówki oświatowe, Kuratorzy Sądowi, Zakłady Opieki Zdrowotnej.

TERMIN REALIZACJI: Działania ciągle 2022-2026.

WSKAŹNIKI:

- ❖ liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczbą udzielonych porad,
- ❖ liczba przeprowadzonych interwencji,

- ❖ liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- ❖ liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,
- ❖ liczba instytucji/organizacji, z którymi podjęto współpracę.

3. Profilaktyka i edukacja wśród społeczności lokalnej w zakresie przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- ❖ Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- ❖ Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności: organizowanie zajęć, prelekcji, warsztatów oraz tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- ❖ Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy w rodzinie, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w ich otoczeniu oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków.
- ❖ Udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.
- ❖ Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- ❖ Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne.

REALIZATORZY I WSPÓŁPRACUJĄCY: MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, MGKRPA, Policja, Placówki oświatowe, MGOK, Zakłady Opieki Zdrowotnej, UG w Mordach.

TERMIN REALIZACJI: Działania ciągłe 2022-2026.

WSKAŹNIKI:

- ❖ liczba inicjatyw promujących różne formy spędzania czasu wolnego,
- ❖ liczba konkursów, pogaderek, warsztatów, spotkań, akcji itp., w których brano udział,
- ❖ liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,

- ❖ liczba instytucji/organizacji, z którymi podjęto współpracę.

4. Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- ❖ Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w celu doskonalenia i podnoszenia ich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem.
- ❖ Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznej literatury.
- ❖ Nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji.

REALIZATORZY I WSPÓLPRACUJĄCY: MGOPS, MGKRPA, Placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Zakłady Opieki Zdrowotnej.

TERMIN REALIZACJI: Działania ciągłe 2022-2026.

WSKAŹNIKI:

- ❖ liczba odbytych szkoleń, warsztatów, kursów, spotkań, pogadanek itp.

3.4. Efekty, finansowanie, monitoring i ewaluacja Programu

3.4.1 Przewidziane efekty realizacji

Zakładamy, że realizacja Programu w latach 2022-2026 przyczyni się, w szczególności do:

- ❖ zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- ❖ wzrostu zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- ❖ udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- ❖ spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- ❖ usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- ❖ uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

3.4.2 Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania. Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

3.4.3 Monitoring i ewaluacja

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane w szczególności następujące wskaźniki monitoringowe:

- ❖ liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy w rodzinie,
- ❖ liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- ❖ liczba przeprowadzonych interwencji,
- ❖ liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej,
- ❖ liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną i prawną,
- ❖ liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- ❖ liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- ❖ liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,
- ❖ liczba instytucji/organizacji, z którymi podjęto współpracę.

Wskaźniki zostały przypisane do konkretnych celów i zadań jednak aby zapewnić koordynację spójnych działań mogą zostać wykorzystane wymiennie.

Realizacja zadań wynikających z Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminie Mordy na lata 2022 – 2026 będzie monitorowana przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mordach. Monitoring Programu polegał będzie na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań oraz wcześniej ustalonych działań w oparciu o diagnozę problemu społecznego od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy założone cele zostały osiągnięte i w jakim stopniu. Dane zawarte w monitoringu umożliwią dokonywanie bieżących zmian,

jeśli zajdzie taka potrzeba oraz dostarczą informacji na potrzeby planowania programu w kolejnych latach.

Sprawozdanie z realizacji programu Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mordach będzie, co roku w terminie do końca marca przekazywał Burmistrzowi Miasta i Gminy Mordy i Radzie Miejskiej w Mordach.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

/-/ Katarzyna Kotowska